

Erakundeen Aurrekontuen Txostena

2026

EUSKADIKO GGKEen
KOORDINAKUNDEA

COORDINADORA
de ONGD EUSKADI

Aurkibidea

1. Sarrera	3
2. Kalkulatzeko Formula	4
3. Eusko Jaurlaritza	6
4. Arabako Foru Aldundia	8
5. Bizkaiko Foru Aldundia	10
6. Gipuzkoako Foru Aldundia	12
7. Bilboko Udala	14
8. Donostiako Udala	16
9. Gazteizko Udala	18
10. Laburpen Orokorra	20
11. Ondorioak	21

Laguntzaileak

Ayuntamiento
de Vitoria-Gasteiz
Vitoria-Gasteizko
Udala

DONOSTIA
SAN SEBASTIÁN

araba **álava**
foru aldundia diputación foral

Bizkaia
foru aldundia
diputación foral

Araba

Casa de Asociaciones Simone de Beauvoir
San Ignacio de Loyola 8, 3º, oficina 1
01001 **Vitoria-Gasteiz**
☎ 945 280 745
araba@ongdeuskadi.org

Bizkaia

Ronda s/n(frente al nº 5), 3º, oficina C
48005 **Bilbao**
☎ 944 150 300
bizkaia@ongdeuskadi.org

Gipuzkoa

Iparragirre 8,bajo
20001 **Donostia**
☎ 943 463 526
gipuzkoa@ongdeuskadi.org

1. Sarrera

1970ean Nazio Batuen XXV. Batzar Nagusiaren ebazpenean Nazio Produktu Gordinaren % 0,7 Garapenerako Laguntza Ofizial gisa erabiltzeko konpromisoa onartu zenetik, kopuru hori sinbolo sozialean bihurtu da garapenerako lankidetzaren eta Giza Eskubideen aldeko borrokan.

Horregatik, Euskadiko GGKEen Koordinakundearen bizitzako urteko jarduera garrantzitsuenetako bat aurrekontuen jarraipena eta eragina da. Sortu zenetik, koordinakundearen helburua izan da euskal erakunde nagusien aurrekontuen % 0,7 garapenerako lankidetzara bideratzea.

Gure ustez, % 0,7ko borroka aldarrikapen sinboliko eta eraldatzailea da. Euskal GGKEetatik badakigu garapenerako lankidetzan inbertitutako euro bakoitzak aukerak sortzen dituela, desberdintasunak murrizten dituela eta arrakalak ezabatzen dituela.

Horregatik, txosten honetan agertzen den aurrekontu-errealitatea aztertuta, euskal erakundeei eskatzen dieguna lankidetzari eta elkartasunari buruzko 3/2024 Legean hartutako konpromisoak bete ditzatela. Badakigu ez dela nahikoa, baina lehen urratsa da Nazio Produktu Gordinaren % 0,7ko helburua lortzeko, eta gure autonomia-erkidegoaren aukera eraldatzaileak biderkatuko dituen politiken koherentziarekin lagundu behar da.

Espero dugu azterketa hau euskal lankidetzari feminista eta eraldatzaile indartzeko bidean aurrera egiteko motorra izatea.

2. Kalkulatzeko formula¹

Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio publiko guztietarako formula homogeneoa izateko, azterketa konparatiboak egiteko aukera emango duena, euskal Legean oinarritzen gara. Legeak tarteko formula bat ezartzen du Barne Produktu Gordinaren (BPG) %0,7ko helbururantz aurrera egiteko, “aurrekontu orokorretako gastu osoari” erreferentzia egiten diona. Urte bakoitzeko aurrekontu orokorrak onartzen dituzten dekretuen arabera, aurrekontu horietan honako aurrekontu hauek sartzen dira: Euskal Autonomia Erkidegoko administrazioarena, haren erakunde autonomoenak, zuzenbide pribatuko erakunde publikoenak, sozietate publikoenak, sektore publikoko fundazioenak, sektore publikoko partzuergoarena eta EITBrena. Tarteko formula hori foru-aldundietan eta udaletan ere aplikatzen dugu.

Hortaz, Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio guztietan formula komuna erabiltzen dugu, garapenerako lankidetzara bideratzen den zenbatekoaren ehunekoa kalkulatzeko: gastu guztien aurrekontu propio bateratuak.

→ **Zenbakitzailea edo zatikizuna:** erakundearen aurrekontuari dagokion Garapenerako Laguntza Ofizialaren (GLO) zenbatekoa da, haren erakunde autonomoak barne, eta hor sartzen dira lankidetzaren alorrean aritzen diren zuzeneko langileen gastuak (1. kapitulua), gastu arruntak (2. kapitulua) eta transferentzia edo dirulaguntza arruntak (4. kapitulua), eta, kasu batzuetan, kapital-transferentziak (6. kapitulua), halakorik balego.

Erakunderen batek lankidetzaren alorreko langileak beste zerbitzu batzuekin berariazko partekatzen baditu, eta lankidetzaren alorreko langileentzako partekatze ez badu, partekatutako langile-zerrenda, horien kostua eta zerbitzu bakoitzari ezarritako dedikazioa eskatuko zaizkio erakundeari. Zerrenda hori ez badu, saileko langileen guztizko gastuaren banaketa proportzionala egingo zaio zerbitzu bakoitzari, haietako bakoitzaren aurrekontuen arabera. Datu horietan oinarrituta, lankidetzara egokitutako langileen kostua aterako da.

Prozedura berari jarraituko zaio, gastu arrunt partekatuei dagokien 2. kapituluaren kasuan.

→ **Izendatzailea edo zatitzailea:** Gastu guztien aurrekontu propio bateratua da.

- Bateratua: barne hartzen ditu erakunde autonomoak, enpresa-erakunde publikoak, merkataritza-sozietate publikoak, fundazio eta partzuergo publikoak eta erakundearen aurrekontu orokorrek barne hartzen duten beste edozein erakunde

---

¹ Euskadiko GGKEen Koordinakundearen “Euskal Autonomia Erkidegoan Garapenerako Lankidetzara bideratzen den zenbatekoa” eredu-dokumentutik ateratakoa.

- Propioa: erakundearena, behin konpromiso instituzionalak kenduta, halakorik balego, hiru diputazioetan gertatzen den bezala.
- Guztizkoa: gastu guztiak; hau da, aurrekontu ekonomikoaren 9 kapituluak (arruntak 1.etik 5.era, kapitala 6.a eta 7.a eta finantzak 8.a eta 9.a).

Bateratua erabiltzeak erakunde bakoitzak kudeatzen duen guztizko gastuaren errealitatea islatzen du; propioak edo administrazio orokorrekoak, berriz, azterketa konparatiboa desitxuratzen du, erakunde bakoitzaren kudeaketa-politika deszentralizatuaren arabera; hau da, sortu dituen mendeko erakunde publikoen kopuruaren arabera.

Diputazioei dagokienez, euskal finantzaketa-ereduaren arabera, euskal ogasuna hiru mailatan dago antolatuta: Euskadiko Ogasun Nagusia, hiru foru-ogasunak eta tokiko ogasunak. Foru-ogasunek egiten dute zerga-bilketako ekitaldi garrantzitsuena, haiek kudeatzen baitituzte Ekonomia Itunetik ondorioztatutako sarrerak². Sarrera horiek, behin Estatuari ordaindu beharreko kupoa kenduta, Euskadiko Ogasun Nagusiaren eta lurralde historikoetako foru-ogasunen artean banatzen dira. Euskadiko diru-sarrera orokorren %90 inguru osatzen du horrek. Gainera, erakunde horiek udalen diru-sarreraren zati bat finantzatzen dute (ia erdia), haien gainean dagozkien finantza-tutoretzako eskumenetan oinarrituta.

Ogasunetako gainerako diru-sarrerak erabilera librekoak dira, erakunde horietako berezko zerbitzuak eta eskumenak finantzatzeko.

Diputazioak zerga-biltzaileak eta banatzaileak direnez, neurrigabea izango litzateke % 0,7 aplikatzea guztizko aurrekontu bateratuan. Horregatik, aurrekontu propio bateratua erabiltzen dugu erreferentziatzat.

² Azaroaren 25eko 27/1983 Legea, Autonomia Erkidego Osorako Erakundeen eta Bertako Lurralde Historikoetako Foruzko Jardute-Erakundeen Arteko Harremani Buruzkoa.

3. Eusko Jaurlaritzza

Urte	GLO			Kontsolidatuaren Gaineko
	Zenbatekoa	Aldaketa	% Aldaketa	
2016	43.026.830	2.998.148	% 7,49	% 0,38
2017	45.044.551	2.017.721	% 4,69	% 0,39
2018	46.044.551	1.000.000	% 2,22	% 0,38
2019 Luzapen				
2020	49.355.542	3.310.991	% 7,19	% 0,40
2021	49.387.291	31.749	% 0,06	% 0,37
2022	50.505.959	1.118.668	% 2,27	% 0,36
2023	51.725.598	1.219.639	% 2,41	% 0,34
2024	56.286.496	4.560.898	% 8,82	% 0,35
2025	58.831.629	2.545.133	% 4,52	% 0,35
2026	56.324.842	-2.506.787	% -4,26	% 0,31

Legealdiko Proposamena		
Urte	Proposamena	Orain
2025	%	%
2026	0,42	0,35
2027	%	%
2028	0,47	0,31

%

0,53

%

0,70

* 2020ra arte aurrekontu finkatuaren gainean ateratako ehunekoa koordinakundeak egindako estimazio bat da. Urte horretatik aurrera Eusko Jaurlaritzak emandako datuak gehitzen dira.

Analisi:

Eusko Jaurlaritzaren lankidetzeta-aurrekontuak igoera absolutu nabarmena izan du azken hamarkadan: 2016an 43 milioi eurokoa izatetik 2025ean 58,8 milioikoa izatera igaro da. Hala ere, hazkunde hori ez da aurrekontu kontsolidatu orokorrarekiko proportzionala izan, erritmo handiagoan hazi baita: 2020an % 0,40ko ehuneko-maximoa izan zuenetik, GLOk kontsolidatuan duen pisua pixkanaka murriztu egin da, 2024-2025ean % 0,35era iritsi arte. Beheranzko joera hori bat-batean bizkortu da 2026rako aurrekontuan, hamarkada osoan lehen aldiz termino absolutuetan murrizketa erregistratu baitu: 2,5 milioi euro gutxiago aurreko ekitaldian baino, % 4,26ko jaitsiera, eta ehunekoa % 0,31n kokatzen du, aztertutako serie historikoko txikiena.

Murrizketa hori bereziki adierazgarria da Eusko Jaurlaritzaren guztizko aurrekontu bateratuaren bilakaerarekin alderatuz gero, ekitaldi berean % 8 inguru hazi baita. Gastu publiko autonomiko osoak gora egiten duen bitartean, garapenerako lankidetzak ez du hazkunde hori jasotzen –Lankidetzari eta Elkartasunari buruzko 3/2024 Legearen 16.4 artikulua eskatzen duen bezala, zeinak ezartzen baitu lankidetzeta-aurrekontuaren urteko gehikuntza aurrekontu orokorrarekiko proportzionala izango dela gutxienez–, baina murriztu egiten da. GLOa aurrekontu finkatuarekiko proportzionalki hazi izan balitz, 63 milioi euro ingurura iritsiko zatekeen; aurrekontuan benetan jasotakoarekiko aldea 7 milioitik gorakoa da.

Eusko Jaurlaritza da legezko % 0,7ko helburutik urrunen dagoen EAEko erakundea, ehuneko 0,39 puntuko arrakalarekin. Termino absolutuetan, % 0,7ra iristeko 127 milioi euro inguruko lankidetzeta-aurrekontua beharko litzateke, hau da, gaur egun aurrekontuan jasotakoaren aldean 71 milioi gehiago. Gutxienez, 2020ko maximo historikoa (% 0,40) berreskuratzeko, 16 milioi gehiago beharko lirateke. Aurrekontu bateratuaren ehuneneko ehuneko bakoitza (% 0,01) 1,8 milioi euro ingurukoa da.

Eusko Jaurlaritzaren arau- eta plangintza-esparruak aurrekontuetan aurrera egiteko konpromiso esplizituak ditu. 3/2024 Legeak guztizko gastuaren % 0,7ko helburua ezartzen du, eta urteko gutxieneko igoera bat ezartzen du, aurrekontu orokorrarekiko proportzionala. 2025-2026ko lankidetzeta Bi Urteko Planak hazkunde iraunkorreko bide bat proposatzen du, 2030ean % 0,7ra iristeko. Eusko Jaurlaritzak ez du urteko bide kuantifikaturik argitaratu, eta horrek zaildu egiten du betetze-mailaren jarraipena egitea. Ikusitako ibilbidea –2020an % 0,40 izatetik 2026an % 0,31 izatera igaro da– zentzuzko edozein bideren kontrako norabidean doa, 2030ean % 0,7ra, eta horrek ehuneko 0,10 puntu inguruko igoera eskatuko luke urtean.

Eusko Jaurlaritzak EAEko zazpi erakunde nagusien GLOren guztizkoaren % 64 kontzentratzen du (87,5 milioietatik 56,3); beraz, bere aurrekontu-bilakaerak modu erabakigarrian baldintzatzen du adierazle agregatua. Gauzak horrela, Eusko Jaurlaritzaren atzerakadak eragin du 2026an euskal erakundeen GLOren murrizketa orokorra (% 0,37tik % 0,35era); izan ere, gainerako sei erakundeetatik bostek ehunekoa hobetu edo mantendu dute. Desfase hori bereziki deigarria da ekitaldi honetan: Arabako Foru Aldundiak % 75 igo du bere GLOa, Gipuzkoakoa % 13 eta Donostiakoa % 12.

4. Arabako Foru Aldundia

Urte	GLO			Kontsolidatuaren Gaineko
	Zenbatekoa	Aldaketa	% Aldaketa	
2016	1.349.023	179.643	% 15,36	% 0,26
2017	1.417.472	68.449	% 5,07	% 0,26
2018	1.510.420	92.948	% 6,56	% 0,27
2019	1.560.179	49.759	% 3,29	% 0,26
2020	1.600.799	40.620	% 2,60	% 0,27
2021	1.573.205	-27.594	% -1,72	% 0,26
2022	1.619.997	46.792	% 2,97	% 0,25
2023	1.684.040	64.042	% 3,95	% 0,23
2024 Luzapen				
2025	1.772.832	88.792	% 5,27	% 0,23
2026	3.113.222	1.340.390	% 75,61	% 0,38

Legeldiko Proposamena		
Urte	Proposamena	Orain
2024	% 0,30	
2025	% 0,40	% 0,23
2026	% 0,53	% 0,38
2027	% 0,70	

Analisi:

Urteko aldaketek erakusten dutenez, azken urteetako aurrekontua berezko aurrekontu bateratuaren % 0,25 inguru aldatu da. 2026ra arte, guztizko igoerak, 2021eko murrizketa alde batera utzita, ez zuten ehuneko igoerarik lortu; aitzitik, 2020tik aurrera, 0,04 ehuneko-punturaino murriztu ziren.

Historikoki, Araba izan da GLOra aurrekontuaren ehuneko txikiena bideratu duen erakundea, eta horrek mugatu egin du erakundeek lurraldean duten parte-hartzea.

Aldiz, 2026an 1,3 milioi euro baino gehiagoko igoera izan da, hau da, % 75eko aldaketa positiboa, aurrekontu propio bateratuaren % 0,38koa.

Funts banagarriak aztertzean, Arabako Foru Aldundia da zuzeneko emakidaren ehuneko handiena duen erakundeetako bat.. Transferentzien % 21,4 guztiz zuzenak dira, eta horri laguntza humanitarioko funtsak gehitzen zaizkio, ondoz ondoko konkurrentziaren modalitatean. Lehia-eredu hori bi eredu erdian dago, eta norgehiagokatik gertuago badago ere (erakunde guztiek aurkez baititzakete proiektuak), ezin da talde horretan sartu.

Legebiltzarraren zatiketa eta aurrekontuak onartzeko negoziatu beharra izan dira erakundearen GLOa modu horretan handitzea ahalbidetu duten elementuak. Hala, Koordinakundeak egindako eragin-lanari esker, EAJren, PSE-EEren eta Elkarrekin Arabaren arteko itunak igoera hori jaso du.

Gure legealdiko proposamena lortzeko, hau da, 2026an % 0,53ra iristeko, 1.200.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Lankidetzari buruzko Lege berriaren % 0,7ra iristeko, 2.600.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Igotzen den ehunen bakoitzak 80.000 € inguru suposatzen du.

5. Bizkaiko Foru Aldundia

Urte	GLO			Kontsolidatuaren Gaineko
	Zenbatekoa	Aldaketa	% Aldaketa	
2016	5.944.185			% 0,34
2017	5.976.297	32.113	% 0,54	% 0,34
2018	6.182.060	205.763	% 3,44	% 0,35
2019	6.707.724	525.664	% 8,50	% 0,36
2020	7.172.779	465.056	% 6,93	% 0,37
2021	7.869.395	696.616	% 9,71	% 0,38
2022	9.515.624	1.646.229	% 20,92	% 0,44
2023	10.200.938	685.314	% 7,20	% 0,43
2024	10.549.299	348.361	% 3,41	% 0,43
2025	10.793.749	244.450	% 2,32	% 0,43
2026	11.113.567	319.818	% 2,96	% 0,42

Legaldiko Proposamena		
Urte	Proposamena	Orain
2024	% 0,43	% 0,43
2025	% 0,50	% 0,43
2026	% 0,60	% 0,42
2027	% 0,70	

Analisi:

Bizkaiko Foru Aldundiak asko handitu du lankidetzarako aurrekontua azken hamarkadan, eta 2016. urtearekin konparatuta, ehuneko puntu bat igo da 2022. urtean. Hala ere, azken lau ekitaldietan lankidetzakopuruak gora egin duen arren, ehunekoa murriztu egin da, eta urte honetan % 0,42ra iritsi da.

Atzera egin du; izan ere, GLOk % 2,96 egin du gora, hau da, 2025ean baino ia 320.000 euro gehiago. Hala ere, berezko aurrekontua bateratu proportzio handiagoan igo da, % 3,74, eta, ondorioz, GLOen ehunekoa murriztu egin da kontsolidatuarekiko. GLO kontsolidatua bezala igotzeko, 84.000 euro gehiago eman beharko zituen.

Aldundiaren joera aldatu egin da azken lau urteotan, GLOn ehunekoarekin alderatuta. 2022ra arte igoera izan da, bai ehunekoetan, bai oso adierazgarrietan; orduz geroztik, aldiz, igoerak egonkortu egin dira, eta, aipatu bezala, ehunekoaren jaitsiera ere izan da ekitaldi honetan.

GLOren aurrekontuaren osaera kapituluka aztertuz gero, ikusten da mantendu egiten dela Langileei eskainitako ehunekoa, hamarren bat jaitsi direla funtzionamendu-gastuak eta hamarren hori igo egin dela transferentzia arrunten kapitulua, iazko atzerakada garrantzitsua (bederatzi hamarren) berreskuratzetik oso urrun. Transferentzien gaineko langileen ehunekoa, hau da, funtsak kudeatzen dituzten giza baliabideen ehunekoa hamarren 1 igo da, % 6,80ra iritsiz; langileen ehunekoa gehi funtzionamendu-gastuak, hau da, bitarteko operatiboak, hamarren hori jaitsi da, % 9,9ra iritsiz.

Funtsen osaera kontuan hartuta, ikus dezakegu zuzeneko emakidaren ehunekoak goranzko joerari jarraitzen diola urtez urte, % 0,1 igoz eta % 5,40an kokatuz, eta ehuneko berean murrizten da norgehiagoka-deialdien zenbatekoa. Emandako zuzeneko dirulaguntzen artean, 7 hamarren jaitsi da lankidetzara bideratutakoen zenbatekoa (% 1,7); Euskal Fondoa kopuru berean dago, baina hamarren bat jaitsi da guztizkoarekiko (% 1,8), eta laguntza humanarioa 8 hamarren igo da (% 1,3).

2012ko maximo historikoa (% 0,45) berreskuratzeko, nahiz eta % 0,7tik oso urrun egon, 730.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Gure legealdiko proposamena lortzeko, hau da, 2026an % 0,60ra iristeko, 4.700.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Lankidetzari buruzko Lege berriaren % 0,7ra iristeko, 7.300.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Igotzen den ehunen bakoitzak 260.000 € suposatzen du.

6. Gipuzkoako Foru Aldundia

Urte	GLO			Kontsolidatuaren Gaineko
	Zenbatekoa	Aldaketa	% Aldaketa	
2016	3.862.885	-87.958	% -2,23	% 0,41
2017	4.308.576	445.691	% 11,54	% 0,43
2018	4.696.169	387.593	% 9,00	% 0,45
2019	4.742.026	45.857	% 0,98	% 0,44
2020	4.975.229	233.203	% 4,92	% 0,45
2021	4.723.845	-251.384	% -5,05	% 0,41
2022	4.934.703	210.858	% 4,46	% 0,40
2023	5.152.582	217.879	% 4,42	% 0,39
2024 Luzapen				
2025	5.519.136	366.554	% 7,11	% 0,38
2026	6.235.729	716.593	% 12,98	% 0,40

Legeldiko Proposamena		
Urte	Proposamena	Orain
2024	% 0,44	
2025	% 0,50	% 0,38
2026	% 0,55	% 0,40
2027	% 0,70	

Analisi:

Bilakaerari erreparatuz gero, ikus daiteke azken urteetan Gipuzkoako Foru Aldundiak lankidetzeta-aurrekontua % 0,40tik behera mantendu duela, ehuneko altuenetik urrun (% 0,45 2018an eta 2020an). Hala ere, ikus daitekeenez, azken bi urte hauetan hazkunde absolutu esanguratsuak izan dira, 2019-2024 aldiko joeraren gainera. Zehazki, 2026. urterako igoera hamarkadako handiena da, eta ia ehuneko 13 puntuko aldakuntza dakar.

Aldundiak orain arte izan duen murrizketa-joerak eta 2024ko aurrekontu-luzapenak eragotzi egin dute gure legealdiko proposamena betetzea. Ezin da ahaztu aurrekontuen igoera aurrekontuen negoziazioaren testuinguruan izan direla, Batzar Nagusien eta foru gobernuaren parlamentu-gutxiengoaren zatiketa dela eta. Horrela, Araban aipatu den bezala, negoziazio-fasean bakarrik izan dira igoera nabarmenak GLOn.

Zuzeneko emakidei dagokienez, Aldundiak bere GLOren % 17.3 bideratzen du lankidetzeta-modalitate horretara, eta norgehiagoka-deialdiek, berriz, transferentzia arrunten % 82,7. Aurreko urtearekin konparatuz, horrek esan nahi du zuzeneko emakidak ehuneko 2,7 puntu igo direla. Beste aldundiekin alderatuta, ehuneko hori gehien handitu duen erakundea da aurrekontu-ekitaldi honetan.

Kapituluen pisuari erreparatzen badiogu, ikus daiteke erakundeko GLOren % 5,1 baino ez dela pertsonala, eta kapitulu horretara gutxien bideratzen duen foru-aldundia dela (Bizkaiko Foru Aldundiak % 6,1 bideratzen du, eta Arabako Foru Aldundiak % 13,4).

Gehieneko historikoa (% 0,45) berreskuratzeko, nahiz eta % 0,7tik oso urrun egon, 700.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Gure legealdiko proposamena lortzeko, hau da, 2026an % 0,55 lortzeko, 2.300.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Lankidetzari buruzko Lege berriaren % 0,7ra iristeko, 4.600.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Igotzen den ehunen bakoitzak 150.000 € inguru suposatzen du.

7. Bilboko Udala

Urte	GLO			Kontsolidatuaren Gaineko
	Zenbatekoa	Aldaketa	% Aldaketa	
2016	2.189.974	191.770	% 9,60	% 0,39
2017	2.424.835	234.861	% 10,72	% 0,42
2018	2.523.437	98.602	% 4,07	% 0,43
2019	2.928.639	405.202	% 16,06	% 0,48
2020	3.040.034	111.395	% 3,80	% 0,49
2021	3.093.425	53.391	% 1,76	% 0,49
2022	3.341.289	247.864	% 8,01	% 0,49
2023	3.522.566	181.277	% 5,43	% 0,49
2024	3.735.403	212.837	% 6,04	% 0,50
2025	3.851.880	116.477	% 3,12	% 0,50
2026	4.100.695	248.815	% 6,46	% 0,50

Legeldiko Proposamena		
Urte	Proposamena	Orain
2024	% 0,53	% 0,50
2025	% 0,58	% 0,50
2026	% 0,64	% 0,50
2027	% 0,70	

Analisi:

Bilboko Udalak, 2026an, 4.100.695 € bideratu ditu garapenerako nazioarteko lankidetzara, hau da, bere aurrekontu finkatuaren % 0,50. 2024an eta 2025ean lortutako ehuneko bera da, duela gutxiko maximo historikoa sendotuz eta udalaren ahalegin erlatiboan egonkortasun-joera berretsiz.

Azken hamarkadako bilakaera aztertuz gero, Bilbo 2016ko % 0,39tik 2026ko % 0,50era igaro da, hau da, ehuneko 0,11 puntuko igoera metatua izan du.

Hazkunderik adierazgarriena 2016-2019 aldian gertatu zen, balio absolutuetan zein erlatiboetan bultzada handiena eman zenean. Ordutik, hazkundeak apalagoak izan dira, eta ehunekoa % 0,50ean egonkortu da, azken zazpi urteetan ehuneko 0,02 puntuko igoera izan baita.

Hala ere, garrantzitsua da datu hori euskal erakundeen multzoan kokatzea. Bilboko Udala Eusko Jaurlaritzaren eta foru-aldundien gaintetik dago argi eta garbi (% 0,31 eta % 0,38 eta % 0,42, hurrenez hurren). Udal-eremuan, gauzak aldatzen dira. Hiriburuetako beste bi udalekin konparatuz, Bilbo da azkena, eta, adibidez, 0.16 puntuko aldea du Gasteizekin alderatuta.

Ikuspuntu baikor batetik, ondoz ondoko hiru ekitalditan % 0,50 mantentzeak egonkortasuna eta aurreikusgarritasuna ematen dio sektoreari, funtsezko elementuak baitira eraldaketa-prozesuak eta epe ertain eta luzeko aliantzak garatzeko. Bilboko udal-lankidetzak ez da egoeraren arabera politikak bat, egiturazkoa baizik, aurrekontuan modu egonkorrean txertatua.

Aurrekontu-azterketak aukera ematen du, halaber, zuzeneko dirulaguntzak nola banatzen diren ikusteko. Dirulaguntza horiek 926.031 € dira guztira, hau da, udal AODren guztizkoaren % 22,6, gutxi gorabehera.

Zuzeneko dirulaguntza horien barruan, 2024-2026 aldian, Bilboko Udalak Euskal Fondoaren aldeko apustu egonkorra egin du, eta hori zuzeneko finantzaketarako helburu nagusietako bat da. 2024an eta 2025ean ekarpena 345.000 €-koa izan zen, eta 2026an 365.000 €-ra igo zen, hau da, 20.000 €-koa (+% 5,8) aurreko ekitaldiarekin alderatuta. Termino erlatiboetan, Euskal Fondoak zuzeneko dirulaguntzen % 41,0 izan da 2024an, % 42,5 2025ean eta % 39,4 2026an, hau da, tresna horren guztizkoaren % 40 inguru. Udalaren guztizko AODrekin harremanetan jarriz gero, Euskal Fondoari egindako ekarpena oso egonkor mantentzen da Udalaren lankidetzaren osoaren % 9 inguru (% 9,2 2024an; % 9,0 2025ean; % 8,9 2026an).

Azterketa horretan ikusten da, azken batean, Bilboko Udalaren aurrekontua egonkorra dela, baina egonkortasun hori ezin da nahastu behar hartutako konpromisoak erabat betetzearekin. Lankidetzari eta Elkartasunari buruzko 3/2024 Euskal Legeak % 0,7ko muga ezartzen du, eta legegintzaldiko proposamenak % 0,64ra iristea proposatzen zuen 2026an. Gaur egun, Bilbo % 0,20ko portzentaje-puntura dago, hau da, 1.600.000 euro gehiago. Igotzen den ehunen bakoitza 80.000 €ingurukoa da.

8. Donostiako Udala

Urte	GLO			Kontsolidatuaren Gaineko
	Zenbatekoa	Aldaketa	% Aldaketa	
2016	1.379.800	15.658	% 1,15	% 0,36
2017	1.488.585	108.785	% 7,88	% 0,36
2018	1.609.743	121.158	% 8,14	% 0,36
2019	1.728.342	118.599	% 7,37	% 0,37
2020	1.837.288	108.946	% 6,30	% 0,42
2021	1.802.014	-35.274	% -1,92	% 0,45
2022	1.954.276	152.262	% 8,45	% 0,46
2023	2.164.537	210.261	% 10,76	% 0,47
2024	2.340.956	176.419	% 8,15	% 0,48
2025	2.515.208	174.252	% 7,44	% 0,49
2026	2.825.120	309.912	% 12,32	% 0,57

Legaldiko Proposamena		
Urte	Proposamena	Orain
2024	% 0,52	% 0,48
2025	% 0,57	% 0,49
2026	% 0,60	% 0,57
2027	% 0,70	

Analisi:

Azken hamar urteetan, Donostiako Udalak ehuneko 0,21 puntu igo du lankidetzako partiden pisua, eta 2026ko ekitaldian lortu du mailarik handiena, % 0,57. 2021. urteaz geroztik, 0,01 puntuko igoera izan da pixkanaka eta modu iraunkorren ekitaldi bakoitzeko. Hala ere, azken ekitaldi honetan izandako gorakadak, berezko aurrekontu kontsolidatua murriztearekin batera, 0.08 punturaino handitzea eragin du.

legealdiko konpromisoari erreparatzen badiogu, aurtengo gorakadari esker, lehen aldiz 0,03 puntura baino ez gaude aurtengo konpromisoa betetzetik, eta 2027rako helburura hurbildu gara, hau da, Udal GLOa % 0,7an kokatzera.

GLOren kapitulukako banaketari dagokionez, Donostiako Udalak guztizkoaren % 11,8 bideratzen du langileengana, eta horrek esan nahi du arlo horretan ehuneko handiena bideratzen duen udala dela (% 7,5 Bilbon eta % 7,9 Gasteizen).

Bestalde, norgehiagoka-deialdien ehunekoa funts banagarrien % 82,7 da, eta % 17,3 zuzeneko emakidara bideratutakoa. Banaketa hori Gipuzkoako Foru Aldundian bezala izan arren, joera historikoa kontrakoa da. Udalak ehuneko 2,7 puntu murriztu du zuzeneko emakida 2025. urtearekin alderatuta, eta % 4,3 2024. urtearekin alderatuta. Horrek esan nahi du norgehiagoka-deialdiak gero eta pisu handiagoa hartzen ari direla erakundean.

Azpimarratu beharreko elementuetako bat garapenerako lankidetzako udal-kontseiluan parte hartzen duten erakundeek egindako lana da, horietako asko koordinakundearen ordezkari gisa. Espazio horretan eragin berezia egin da udal-gobernuak aurrekontua handitu dezan lankidetzan, beste talde politiko batzuekin negoziatu beharrik gabe.

Gure legealdiko proposamena lortzeko, hau da, 2026an % 0,60ra iristeko, 140.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Lankidetzari buruzko Lege berriaren % 0,7ra iristeko, aurrekontuan jasotakoa 640.000 € handitu behar da. Igotzen den ehunen bakoitzak 50.000 € inguru suposatzen du.

9. Vitoria-Gasteizko Udala

Urte	GLO			Kontsolidatuaren Gaineko
	Zenbatekoa	Aldaketa	% Aldaketa	
2016	3.622.229	352.261	% 10,77	% 0,93
2017	2.641.997	-980.232	% -27,06	% 0,65
2018 Luzapen				
2019 Luzapen				
2020	2.868.935	226.938	% 8,59	% 0,65
2021	2.787.207	-81.728	% -2,85	% 0,64
2022	3.196.393	409.186	% 14,68	% 0,70
2023	3.320.968	124.575	% 3,90	% 0,68
2024	3.487.804	166.836	% 5,02	% 0,67
2025	3.409.778	-78.026	% -2,24	% 0,63
2026	3.759.565	349.787	% 10,26	% 0,66

Legeldiko Proposamena		
Urte	Proposamena	Orain
2024	% 0,70	% 0,67
2025	% 0,70	% 0,63
2026	% 0,70	% 0,66
2027	% 0,70	

Analisi:

2016. urteko maximo historikoa (% 0,93) berreskuratzeko, 1,500.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Plan Zuzentzailearen konpromisoa lortzeko, hau da, 2026an % 0,70era iristeko, 238.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Lankidetzaren Lege berriaren % 0,7ra iristeko, 238.000 € handitu behar da aurrekontuan jasotakoa. Igotzen den ehunen bakoitzak 57.000 € inguru suposatzen du.

Gasteizen kasuan, azken hamarkadan ehunekoetan aldaketa negatiboa izan duen udalerririk bakarra da. 2022az geroztik beheranzko joera ikusten da ehunekoei dagokienez, eta 2025ean termino absolutuetan izandako murrizketan ere islatzen da. Hala ere, joera hori irauli egin da 2026ko ekitaldian, ehuneko 0,03 puntuko igoera erregistratu baita, aurrekontu propio bateratuaren % 0,66ra iritsiz.

Hala ere, analisiak agerian uzten du aurrekontu propioaren % 0,7ko helburuarekiko distantzia iraunkorra dagoela, herri-administrazioek lankidetzaren arloan duten konpromiso historikoa baita hori. Udala gertu badago ere (% 0,66 inguru 2026an), betetzeak 230-240 mila euro inguruko igoera eskatuko luke, eta kopuru hori nahiko moderatua izango litzateke udal-aurrekontu osoarekin alderatuta. Azken aldiko bilakaerak, gainera, nolabaiteko irregulartasuna erakusten du, jaitsiera puntualekin (hala nola 2025ean), hazkunde-bide argi bat finkatzea zailtzen dutenak.

Gainera, kontuan izan behar da AMVISAK 250.000 euro gehiago ematen dizkiola lankidetzari, eta horrek indartu egiten du udalaren ahalegin globala, eta aurrekontu kontsolidatuaren gaineko ehuneko erreala zertxobait igotzen du. Beste udal-erakunde horien ekarpena kontuan hartuta ere, % 0,7ko konpromisoa ez da erabat finkatuta geratzen erreferentzia egonkor gisa, baizik eta hurbileko baina oraindik egiteke dagoen helburu gisa.

Gastuaren egituraren ikuspegitik, lankidetzaren politikak oso pisu handia du proiektuetarako transferentzietan (% 80 baino gehiago), eta horrek esan nahi du baliabide gehienak lankidetzaren esku-hartzeetara bideratzen direla zuzenean. Hala ere, zuzeneko emakidaren garrantzia nabarmentzen jarraitzen du, funtsen heren bat ingurukoa baita. Horrek deialdi irekien garrantzia murrizten du eta baliabideen esleipenean plangintza eta gardentasuna indartzeko beharra planteatzen du.

Oro har, lankidetzaren politika sendoa eta nahiko ondo finantzatua islatzen du aurrekontuak, AMVISAREN ekarpenarekin sendotua, baina oraindik % 0,7ko benetako betetze-maila finkatzeke eta udal-aurrekontuaren hazkunde orokorrekin bat datorren bilakaera egonkorra eta aurreikusgarria bermatzeko zain.

10.Laburpen Orokorra

Urte	Guztira	Eusko Jaurlaritza	Arabako Foru Aldundia	Bizkaiko Foru Aldundia	Gipuzkoako Foru Aldundia	Bilboko Udala	Donostiako Udala	Vitoria-Gasteizko Udala
2016	% 0,38	% 0,38	% 0,26	% 0,34	% 0,41	% 0,39	% 0,36	% 0,93
2017	% 0,39	% 0,39	% 0,26	% 0,34	% 0,43	% 0,42	% 0,36	% 0,65
2018		% 0,38	% 0,27	% 0,35	% 0,45	% 0,43	% 0,36	Luzapen
2019		Luzapen	% 0,26	% 0,36	% 0,44	% 0,48	% 0,37	Luzapen
2020	% 0,40	% 0,40	% 0,27	% 0,37	% 0,45	% 0,49	% 0,42	% 0,65
2021	% 0,38	% 0,37	% 0,26	% 0,38	% 0,41	% 0,49	% 0,45	% 0,64
2022	% 0,38	% 0,36	% 0,25	% 0,44	% 0,40	% 0,49	% 0,46	% 0,70
2023	% 0,37	% 0,34	% 0,23	% 0,43	% 0,39	% 0,49	% 0,47	% 0,68
2024		% 0,35	Luzapen	% 0,43	Luzapen	% 0,50	% 0,48	% 0,67
2025	% 0,37	% 0,35	% 0,23	% 0,43	% 0,38	% 0,50	% 0,49	% 0,63
2026	% 0,35	% 0,31	% 0,38	% 0,42	% 0,40	% 0,50	% 0,57	% 0,66

2025-arekin konp.	-0,02 ep	-0,04 ep	0,15 ep	-0,01 ep	0,02 ep	0,00 ep	0,08 ep	0,03 ep
-------------------	----------	----------	---------	----------	---------	---------	---------	---------

Erakunde	Oraingo GLOko %	GLO % 0,7raino	Oraingo GLOko zenbatekoa	GLO % 0,7raino
Eusko Jaurlaritza	% 0,31	0,39 ep	56.324.842 €	
Arabako Foru Aldundia	% 0,38	0,32 ep	3.113.222 €	2.600.000 €
Bizkaiko Foru Aldundia	% 0,42	0,28 ep	11.113.567 €	7.300.000 €
Gipuzkoako Foru Aldundia	% 0,40	0,30 ep	6.235.729 €	4.600.000 €
Bilboko Udala	% 0,50	0,20 ep	4.100.695 €	1.600.000 €
Donostiako Udala	% 0,57	0,13 ep	2.825.120 €	640.000 €
Vitoria-Gasteizko Udala	% 0,66	0,04 ep	3.759.565 €	238.000 €

11. Ondorioak

Eusko Jaurlaritzari dagokionez, hamarkada batean lehen aldiz, aurreko urtean baino baliabide gutxiago bideratzen ditu lankidetzara. Aurrekontu orokorrak, berriz, gora egin du. Horrek urratu egiten ditu Lankidetzari eta Elkartasunari buruzko Legea eta Gobernu Programaren konpromisoak, bai eta Lankidetzaren eta Elkartasunaren Euskal Agentziaren plangintzak ere. **Eusko Jaurlaritzak 2,5 milioi euro murriztu ditu** 2025arekin alderatuta, eta horrek murrizketa erlatibo handiagoa dakar, egungo aurrekontua aurrekoa baino handiagoa dela kontuan hartuta.

Eusko Jaurlaritzaren aurrekontu-murrizketaren ondorioz, hamarraldiko BPGren gaineko ekarpen txikiena egin zaio GLOri. Hala, **Euskadiko aurrekontu publikoko 100 eurotik 31 zentimo baino ez dira bideratzen garapenerako nazioarteko lankidetzara**. Duela sei urte 40 ziren. Joera argia da. Arrakala % 0,7ko legezko helburuarekin ixteak aurrekontuko 100 eurotik 39 zentimo berresleitzea ekarriko luke. Borondate politikoaren kontua da, ez gaitasun ekonomikoarena.

Nahiz eta Eusko Jaurlaritzaren eginkizuna, aurrekontuaren tamaina handia dela eta, oso garrantzitsua izan, **beste erakunde batzuetan, bereziki Arabako Foru Aldundian eta Gipuzkoako Foru Aldundian, aurrekontu-hazkunde esanguratsuak lortu dira**. Elkarrekin, ia 3.300.000 euroko igoera ekarri dute hiru aldundietan eta hiriburuetako udaletan.

Erakunde horietan egindako aurrerapenak, neurri handi batean, **Koordinakundearen aurrekontu-eraginari esker gertatu dira**. Izan ere, Koordinakundeak etengabeko lana egin du eragile politiko eta instituzionalekin, garapenerako lankidetzara bideratutako partidetan hobekuntzak lortzeko.

Azken konparazio-taulan ikus daitekeenez, **alde nabarmenak ikusten dira administrazio motaren artean**. Eusko Jaurlaritzaren kasuan, ekarpen historikoa % 0,30 eta % 0,40 artekoa da, eta aldundien eta udalen kasuan, berriz, ahalegin handiagoak egiten dira. Foru-aldundiek % 0,40 inguruko ekarpenak dituzte, eta udalek, berriz, % 0,50etik gorakoak.

Bestalde, eragina izan duten beste baldintza politiko batzuk aztertzen baditugu, ikus dezakegu aurrekontu-igoerarik garrantzitsuenak **parlamentu-gutxiengoan dauden gobernuen** testuinguruetan gertatu direla, horietan aukera handiagoa egon baita Koordinakundearen eragin-ekintzaren emaitzak lortzeko. Bestalde, gobernuan dauden alderdiek gehiago osoa duten erakundeetan eman dira aurrerapen txikiak edo atzerapausoak.

Informazio horrekin guztiarekin, hiru udaletan eta hiru foru-aldundietan legealdia amaitzeko urtebete falta denean, ondoriozta dezakegu **administrazio bakar batek ere ez duela bete 2027. urterako % 0,7 lortzera bideratutako legegintzaldi-proposamena**. Horrek, berriz ere, ez du betetzen Lankidetzaren eta Elkartasunaren Euskal Legearen onarpenarekin lortutako adostasuna.

2023-2027 legegintzaldiko joera orokorrak positiboak badira ere, aurrerapenak motelegiak dira, eta horrek, atzera egingo ez balitz, **legeak aurreikusitako eta sektoreak eskatutako % 0,7ko helburua arrazoizko denboran lortzea eragotziko luke**. Eusko Jaurlaritzaren egungo legegintzaldiaren kasuan, sortutako joera legegintzaldiaren amaierarako gure proposamenaren kontrakoa da, 2028an.

Euskadiko GGKEen Koordinakundeak Lankidetzari eta Elkartasunari buruzko Euskal Legea betetzeko eskatzen jarraitzen du, bai eta erakundeen eremuetan lortutako konpromisoak ere, aurrekontu bateratuetako GGKEen % 0,7ren gainean.

1970ean egindako Garapenerako Laguntza Ofizialera BPGren % 0,7 bideratzeko proposamena ezin izango da bete, harik eta administrazio publikoek beraiek adibidearekin gidatzen ez duten arte. Sistema demokratikoentzat eta Giza Eskubideentzat atzerakada itzelak dauden testuinguru batean.